

De Geest in ons leven (3)

Johannes 3

Zo was er een farizeeër, een van de Joodse leiders, met de naam Nikodemus. 2 Hij kwam in de nacht naar Jezus toe. 'Rabbi,' zei hij, 'wij weten dat u een leraar bent die van God gekomen is, want alleen met Gods hulp kan iemand de wondertekens doen die u verricht.' 3 Jezus zei: 'Waarachtig, ik verzeker u: alleen wie opnieuw wordt geboren, kan het koninkrijk van God zien.' 4 'Hoe kan iemand geboren worden als hij al oud is?' vroeg Nikodemus. 'Hij kan toch niet voor de tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden?' 5 Jezus antwoordde: 'Waarachtig, ik verzeker u: niemand kan het koninkrijk van God binnengaan, tenzij hij geboren wordt uit water en geest. 6 Wat geboren is uit een mens is menselijk, en wat geboren is uit de Geest is geestelijk. 7 Wees niet verbaasd dat ik zei dat jullie allemaal opnieuw geboren moeten worden. 8 De wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heen gaat. Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is.' 9 'Maar hoe kan dat?' vroeg Nikodemus. 10 'Begrijpt u dit niet,' zei Jezus, 'terwijl u een leraar van Israël bent? 11 Waarachtig, ik verzeker u: wij spreken over wat we weten en we getuigen van wat we gezien hebben, maar jullie accepteren ons getuigenis niet. 12 Wanneer jullie me niet geloven als ik over aardse dingen spreek, hoe zouden jullie me dan geloven als ik over hemelse dingen spreek? 13 Er is toch nooit iemand opgestegen naar de hemel behalve degene die uit de hemel is neergedaald: de Mensenzoon?

Op zondag 23 mei, toen de wolken nog zwart en dreigend langs het hemelgewelf dreven en een geweldige wind in vlagen ons opschrikte, begonnen we het verhaal van Pinksteren, het verhaal van de Geest. We doken in het avontuur van Ruth en ontmoetten een vrouw met een koekebroden hart, een hart zoals God er zich geen beter wensen kan. De tekst van Galaten klonk daar zeer zakelijk bij, maar sloeg nagels met koppen: de vrucht van de Geest is vrede, vreugde, goedheid, trouw, verdraagzaamheid...

Een week later belde ik met Rudy, die een wens had om dieper in te gaan op Pinksteren, "want het is een onbegrepen feest in onze kerken". Met Rudy exploreerden we de gave van de wet op de Sinaï en de gave van de Geest in Jeruzalem en de Bijbelse beelden van wind en vuur, van geluid rondom ons, van verwarring in de tijd en de Geest als trooster midden de verwarring, de polarisatie en het geluid van de tijd.

Vandaag, in de postpinkstertijd, komt Johannes 3 aan beurt: het verhaal van Nikodemus. Nikodemus die Jezus graag beter wilde leren kennen, maar niet openlijk. Hij bezocht Jezus in de nacht.

De nacht is symbool voor veel duisternis, voor een tijd die niet voor licht vatbaar is. De tijd kan gekenmerkt zijn door verderfelijke gedachten, een tijd kan duister zijn omdat hij moeilijk is: het verwerken van verlies, het ervaren van machteloosheid. Een tijd kan donker zijn, omdat er te veel angst heerst. Het was een angstige tijd, toen, de tijd waarin Jezus op aarde rondliep. Er was angst voor repressie van Romeinse soldaten, angst voor de wetsgeleerden die over de details van je handelingen vielen, angst voor wat de overheid met Jezus zou gaan doen, angst voor natuurrampen en noem het maar.

In die donkere tijd gaat een farizeeër naar Jezus toe om hem beter te leren kennen. Het is ongezien en ... ook ongezien vanwege het donker van de nacht, natuurlijk.

Jezus vertelt aan de man dat hij opnieuw geboren moet worden.

De man valt achterover. Hij begrijpt er niets van, nochtans, intellectuele elite, en hij begrijpt er niets van. Je zou het ook zo kunnen zeggen: deze man behoort tot de intellectuele elite. Hij begrijpt Jezus' woorden dus niet.

Ik zag deze week een reportage over het leven van Josh McDowell, een collega-predikant van 81 inmiddels, die zijn levensverhaal deelde. Het begon met huiselijk geweld, drankverslaving en misbruik, wat maakte dat hij christenen ging haten. Eenmaal student met toegang tot de wereldbibliotheken maakte hij een studie van de opstanding om te bewijzen dat die onmogelijk echt gebeurd kon zijn. Hij faalde daarin. Maar, zei hij, toen ik ontdekte dat de opstanding wel plaatsgevonden moet hebben, werd ik geen christen, in tegenstelling tot wat veel mensen denken. Het verstand was tot een bepaalde conclusie gekomen, maar het was niet dat ik van plan was mijn leven te veranderen. Want toen, op dat moment, was mijn geloof nog niet geboren.

Het was voor mij een pakkende illustratie bij wat Jezus aan Nikodemus vertelt: jij, die leermeester bent, die alle details van de Torah kent, je bent nog niet wedergeboren. Je kunt de diepten en de hoogten nog niet begrijpen.

Jezus leer je kennen met je hart, veelmeer dan met je verstand.

Daarnaast spelen ook je geest en je ziel en al je krachten een rol, naar het vers uit Deuteronomium, dat zegt: 'Heb de Here, uw God, lief met heel uw hart, met heel uw ziel, heel uw kracht en heel uw verstand.'

Je moet opnieuw geboren worden, zegt Jezus.

Wat is dat dan, opnieuw geboren worden?

Wakker worden in een nieuwe wereld? En hoe zou dat kunnen?

Hoe zou het anders kunnen, dan dat je anders kijkt naar dezelfde dingen die om je heen zijn?

Kun je een zwijgzame buur, een lastige klant, een moeilijke opdracht, een gift die je liever niet overmaakt... ook op een andere manier bekijken? Hoe zou het zijn om Gods licht te laten schijnen over al wie en al wat je tegenkomt? En hoe gaat dat dan? Wat is er dan anders? Hoe ga je anders kijken?

Een geboorte, ook een wedergeboorte, gaat gepaard met veel geweld en verhaalt een radicale verandering. Het kind dat naar buiten wordt gedreven, neemt afscheid van zijn oude leven: het gemak van voeding langs de moederkoek, de warmte van het vruchtwater, het levensritme van de moeder, ... Het zal nu zelfstandig ademen, zijn organen moeten zelf voeding verwerken, het moet leren kou en alleen-zijn verdragen... Het kind zal zichzelf kunnen worden vanuit zijn mogelijkheden en beperkingen.

Als Jezus spreekt over opnieuw geboren worden, dan heeft hij het dus over een serieuze verandering. We kunnen niet ontsnappen aan de vraag: maakt het voor mij veel uit in mijn leven, of ik gelovig ben of niet, of ik een relatie heb met God, Jezus, of niet?

Jezus spreekt over opnieuw geboren worden, uit water en uit Geest. Wat geboren is uit een mens is menselijk, en wat geboren is uit de Geest is geestelijk. ...

We maken een geestelijk uitstapje, naar de Tabernakel, het huis van God in de woestijn. In de tabernakel staan verschillende heilige voorwerpen. Eén daarvan is de gouden menorah, de gouden kandelaar. Hij wordt beschreven als een kandelaar vanwaaruit aan beide kanten drie armen spruiten, die bloemen dragen. De middelste arm is het lichaam van de kandelaar. Vandaaruit spruit

het leven voort in twee keer drie. De menorah is een symbool voor Gods aanwezigheid. De profeet Zacharias zegt hierover: **Die zeven lampen zijn de ogen van de HEER**, die over de hele aarde rondgaan. (Zach. 4:10) Het boek openbaring meldt : (Openb. 4:5) **Voor de troon brandden zeven vurige fakkels; dat zijn de zeven geesten van God.**

Het licht van de menorah staat voor de aanwezigheid van God. De tabernakel was een inklapbaar zelfbouwpakket, dat overtrokken werd met allerlei tentdoeken. Binnenin het heilige was het donker. Er waren geen ramen voorzien, maar de menorah brandde altijd, met zuivere olijfolie – zalvingsolie – als bron - zodoende was er altijd licht. Er was slechts één lichtbron, in het heilige – dat kan toch ook niet anders... het enige licht dat er was, kwam van Gods aanwezigheid, het licht van Gods Geest. De priesters verrichtten hun dienstwerk aan God enkel en alleen in Zijn licht!

Net als de priesters van de tabernakel toen, zijn wij een volk van priesters die dienen in het heilige van de gemeente en die ons werk enkel laten verlichten door Gods Geest.

Veel te vaak organiseren we ons werk alleen met ons verstand. En dat ligt niet alleen maar aan onwil. Er is ook onvermogen om met de Geest om te gaan.

Jezus vertelt Nikodemus iets over de geest: De wind waait waarheen hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt en waar hij heengaat. Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is.' De Geest lijkt een aanwezigheid te zijn waarop je geen vat hebt, zoals de wind.

Wie de Geest serieus wil nemen, die moet naar buiten, buiten de grenzen van zijn verstand. Datgene waar je mee bezig bent, breng je naar buiten, naar God. Je vertelt het Hem, je vraagt om inspiratie, je leest in Zijn woord, je bidt om een goede keus... Omgaan met de Geest is iets wat je geleidelijk aan leert, maar daarvoor moet je tijd maken én de stap zetten naar het Heilige, om daar binnen te gaan. Het Heilige is een afgezonderde ruimte, weg van het lawaai van de wereld, weg van het licht van de wereld ook, van alles waarvan we denken dat het echte oplossingen zijn, van de hoogmoed van intellectuelen, maar evengoed van mensen die zich wapenen met oneliners die ze op facebook hebben opgeroepen. Iedereen moet een mening, gefundeerd of niet, je moet je mening kunnen roepen. En anderzijds is er veel gelobby om kritisch-gefundeerde meningen over het beleid als gekheid af te doen. Kun je daarin het licht zien?

Nee, hét licht, is te zien in het Heilige der Heiligen, in je hart en in de gemeenschap van gelovigen, daar waar je Christus ontmoet.

Wanneer dat gebeurt, dan ga je met andere ogen kijken.

Geestelijke ogen zien dingen, die het natuurlijke oog niet kan zien. Hoop bijvoorbeeld. Het niet-geestelijke oog kan ook hoop zien; het berekent de kansen op genezing en ziet hoop. Maar het geestelijk oog gaat veel verder. Het ziet hoop, omdat God ten eerste betrouwbaar is, omdat er altijd vaste grond onder onze voeten is (let op de verwarring van de tijden, toen en nu). En ten tweede omdat God eeuwig is en zijn beloften niet afhankelijk zijn van deze tijd. Deze geestelijke hoop staat anders in het leven; ze blijft, ook wanneer je nog alleen overschiet en er niets meer rond je is wat jou nog kan boeien of prikkelen of zin kan geven om te willen leven.

Maar toch nog eens opnieuw de vraag: hoe gaat dat dan concreet. Dat is ook de vraag die Nikodemus stelt: het is een vraag die handen en voeten heeft: 'Hoe kan iemand geboren worden als hij al oud is?' vroeg Nikodemus. 'Hij kan toch niet voor de tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden?' Het is een aandoenlijke vraag voor zo'n geleerde.

De kandelaar heeft een lichaam en takken die verbonden zijn met en voortspruiten uit dat lichaam...

In mijn eerste gemeente, in Antwerpen-Zuid, bevindt zich een groot glasraam met het begin van deze tekst op: Ik ben de wijnstok en jullie zijn de ranken. Als iemand in mij blijft en ik in hem, zal hij veel vrucht dragen. Maar zonder mij kun je niets doen. (Joh 15) Hoe mooi is dat beeld tegen het licht van de menorah...

In Jezus blijven, in Zijn geest blijven. Als je handelt in de geest van de voorouders, dan impliceert dat dat je hun gewoonten en gedachten hebt bestudeerd of minstens meegekregen en dat je datzelfde blijft doen in hun gedachtenis.

Als wij dus in Gods Geest willen leven, dan impliceert dat dat we God leren kennen, God die zichtbaar werd in Jezus, in wat Hij zei en wat Hij deed.

Er is een tijd een rage geweest van armbandjes: WWJD? Zo kon je er bij alles aan denken wat Jezus zou doen. Wanneer je weigerde een appartement te verhuren aan iemand met weinig inkomen of wanneer je twee getuigen aan de deur in de kou liet staan of wanneer feestjes voorgingen op kerk en geloof, of wanneer je ging kopen om je beter te voelen, of wanneer je iemand anders

wilde zijn... WWJD? What Would Jesus Do? Er zijn veel beslissingen die anders zouden gevallen zijn, als dat de geest was, van waaruit we leefden. Veel concreter kan het geloof niet zijn. En dat er niemand nog durft zeggen dat de Geest een erg moeilijk en abstract begrip was. De geleerde Nikodemus had er moeite mee. Maar de eenvoudige massa die Jezus volgde, de mensen van de Weg, zij wisten wel waarover Hij het had. En na drie preekbeurten over de Geest, denk ik dat ook wij maar best echt aan de slag gaan in ons dagelijks leven, elk uur van de dag. Amen.